

NÉPNENEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a *SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT* Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egyívnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetésekért minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetésekért:

egész oldal ... kor. 32.— | negyed oldal ... kor. 8.—

fél oldal ... kor. 16.— | nyolczad oldal ... kor. 4.—

A díjak előre bekielendőek a Szent-István-Társulathoz.

A felekezeti tanítók alkalmaztatása.

A tanítók kedvezőbb ellátása érdekében megindított mozgalom több-kevesebb sikerrel kecséget. Végző eredménye ki fogja-e elégtetni a szívekben táplált vágyakat, azt ma még bajos megmondani.

A mozgalomban résztvesz a Somlyai József elnöklété alatt álló magyarországi tanítók orsz. bizottsága is. Igen szép főle az a kartársi érület, a mely szerint a felekezeti tanítók ügyét is magáévá teszi, de egyszerűzetével szemben nekünk kath. tanítóknak tiltakoznunk kell a javaslat azon pontja ellen, a melyvel az államkincs-tárból nyerendő kiegészítés ellenértékül oly föltételek elfogadását proponálja, a melyek kiesnek a t. bizottság működése és egyszerűzetete köréből és jelentékenyen sértik a felekezeti iskolák hatóságainak az alaptörvényben lefektetett adminisztracionális jogait.

Ezuttal esakis kath. szempontból veszem bírálat alá a javaslat általam kifogásolt részeit, jól tudván, hogy a protestáns felekezetek részénél nagyobb ellentállással fog az találkozni, mert tételes törvényekkel és kiváltságokkal védett autonómikus jogaik gyakorlásában nem egy könnyen engednek rést útni.

Ne hogy azonban csak egy szemernyre is félreértessem, kijelentem, hogy a nyelvben egységes magyar nemzeti állam híve vagyok s mint ilyen a legfönségesebb nemzeti gondolat él bennem és annak hatása alatt dolgozom.

Az első pont, a melyet kifogásolnom kell, *«hogy azt a tanítót, a kinek a fizetését az állam emelje ki, állásában a vallás- és közoktatásügyi miniszter erősítse meg.»*

Már most az a kérdés, minő megerősítést kíván a javaslat? Vagy tán nem elég az 1893. évi XXVI. t.-ez. 11. §-ának c) pontjában foglalt megerősítése és az ugyanazon törvény 13. §-ban foglalt és a tanítókra vonatkozó rendelkezés?

Már engedelmet kérek, ha az alaptörvény a felekezeti iskolák fentartását megengedi és az

itt hivatkozott törvény módot nyújt bizonyos felekezeti jogok megosztásával járó ellenérték fejében a teherviselést megkönnyíteni, nem elég garancia az arra nézve, hogy a felekezeti iskolákban csakis oly tanerők nyerhetnek alkalmaztatást, kiknek magyar nemzeti érzületéhez szó sem férhet. De egyébként is ezzel párhuzamban mire való a magyar nyelv tanításáról 1879. évi XVIII. t.-ez. és az 1893. évi XXVI. t.-ez. 11. §. d) pontjában fölemlített eset? Nem elég biztosítékok ezek a tanító nemzeti érzületére, nemzeti munkásságára vonatkozólag azon esetben, ha azokkal ellentétbe jön.

Nincs ellenvetés, nem is lehet a már törvényileg szentesített miniszteri jóváhagyás ellen, de igenis a közvetlen megerősítés ellen, melyet a javaslat kontemplál és pedig nem csekélyebb okból, mint hogy elfogadása esetén az egyházi hatóságnak a tanító működése fölötti felsőbbbségi jellege halomra dül és az ilyen tanító mindennek, de legkevésbé felekezeti tanítónak fogja vallani magát, a mely fölfogás már is sok tanítónál jelentkezik. Az ilyen tanítóknál a hitvallásos szellemben való kötelességteljesítés, működés és a szerint való élés elképzelhetetlen, az ily tanító irányítása kárba veszett fáradság, s lassankint csak annyiban marad meg az iskola felekezetinek, a mennyiben ingatlana felekezeti tulajdont képez.

Pedig a felekezeti iskolák fentartásához való ragaszkodásnak nálunk katolikusoknál nem ez a célja, hanem az, hogy az iskola minden ízében erős nemzeti, már t. i. magyar nemzeti érzületű és katolikus szellemű legyen, a mi az által érhető el, ha egyrésztől adminisztracionója az egyházhatóság jogkörébe esik; másrésztől, ha a tanító irányítása, esetleg az ellentétes működések megtorlása a kinevezés gyakorlása által biztosítva van.

És ezekre nézve kell-e szebb és erőteljesebb és jobb kötelező, mint az egyházhatóság kinevezése, a melyben a következő passzus foglaltatik:

«Lebegjen állandóan szeméi előtt, mily sok

ártatlan kisdied földi és örökkévaló jólete függ kötelemének hű teljesítésétől. Igyekezzék azért is a gyermekeket az egyház lelkes fiaivá, *a haza hű polgárait* nevelni. Ne csak szóval, hanem valóságos és őrcyves életének példájával is tanítsanak. Törekedjék egyházi és világi eljáróinak rendleteit mindig pontosan teljesíteni. Társadalmi érintkezésében a szelidseg, jó egyetértés és béke jellemezze, hogy megővja és öregbítse állása tekintélyét és tiszteletét.

Lám, ha a n. t. bizottság egy kissé széjjeltekintőbb lett volna javaslatának részletezésében s tanulmányává tette volna azokat a biztositókat, a melyek már érvényben vannak, akkor nem veszi föl kívánalmának sorozatába a tanítók kinevezéséről szóló pontot. Nem veszi föl, hanem belátja, hogy az egyházi hatalmat, illetve jogkört a kinevezés, t. i. egyházi kinevezés dekorálja, a mely fölé helyezkedik az állam hatalma az által, hogy ezen kinevezést *megerősíti*. Ennél harmonikusabb eljárás nem kívánható.

A másik pont, a melyet kifogásolnom kell, hogy minden tanító hivatalba lépése előtt tegyen esküt a magyar alkotmányra a kir. tanfelügyelő kezében.

Távolról sem az eskü ellen van kifogásom, sőt inkább követelem, de nem a kir. tanfelügyelő kezében.

En tovább megyek, egyenesen a felekezeti hatóságok kezébe követelem az eskünek letételét és pedig egyenesen azon okból, hogy ezen ünnepélyes aktusnak minél több szemlelője és tanúja legyen a templomban, uram a templomban. Minalunk katolikusoknál az a szokás dívik, hogy a bevezetetés alkalmával az epistola után a hivatalba lépő tanító kezét az evangéliumra helyezven, fönhangon elmondja a tridentí hitvallást. Sajnos, hogy a fegyelem, a kötelességérzet lazulása folytán azt elégségesnek mi sem találtuk és így kerekdedebb, meghatározottabb formulát kellett keresnünk, a mely tényleg eskü jellegével bír. Szó pedig az: imígyen:

Én N. N. oktevelés tanító esküszöm az élő Istenre, a Boldogságos Szűz Máriára és Istennek minden szentéire, hogy kath. tanítói hivatalommal járó kötelességeimet pontosan és lelkiismeretesen teljesitem; eljáróimnak hivatalos, állásommal összefüggő dolgokban mindenkor engedelmekedem s azok iránt tiszteletet tanusítok; a felsőbb hatósági rendeleteket haladéktalanul pontosan teljesitem; a reám bízott gyermekeket Isten féltelmében vallásos és hazafias szellemben nevelem. A nép iránt minden időben jóindulattal viseltetem; s előttük iskolában, a templomban, magányomban vagy mások társaságában mint példás erkölcsű ember fogok élni s minden erőmből oda fogok hatni, hogy dicső egyházam, a magyar haza s annak fölkeint királya iránti rendíthetetlen hűséget és szeretetet minden időben népnevelői tisztemhez méltóan ápoljam. Isten engem úgy segítjen!

Életbeléptetése azért késik, mert a tanítók

pragmatikájára vonatkozó javaslat újabb átdolgozás ezéjából ismételtlen kiadatott.

Tehát az eskümintát megvan, csak életbeléptetése késik, de nem fog elmulni. Azonban nem szükséges az, hogy épen a kir. tanfelügyelő kezébe tétessék le, sőt jobb, ezélszerűbb, ha azt a beiktatás alkalmával, ünnepélyes alkalommal, a nép előtt ünnepélyes hangon mondja el, *hadd tudja meg, hadd érezze őt az a nép, hogy mire esküszik a tanító, s mily komoly dolog tanítónak lenni!* Holott a hivatalban négy vagy hat szem között vesztit ünnepélyességéből s vesztit jelentőségéből, a melynek a népre is ki kell terjedni.

A föntebbiekből tehát látható, hogy a javaslat általam kifogásolt pontok teljesen elejthetők és pedig nem kisebb okból, mert az első lényegesen sérti a felekezeti iskolák önkormányzatának egyik külsőleg is manifesztálható jogkörét a nélkül, hogy az állami beavatkozást korlátozná, a másik pedig sokkal hatásosabb, maradandóbb emlékü, mélyebb kötelességérzetet keltő, ha azt nagy nyilvánosság előtt ott mondja el a hivatalba vezetett tanító, a hol működése kezdetét veszi.

A mi pedig a tanítókkal szemben követelendő megtorlást illeti, hígyjék meg, a kir. tanfelügyelőnek mindenkor módjában áll ma is az olyan tanítót állásától elmozdítatni, a ki nem felel meg azon követelményeknek, a melyeket követelni kell és lehet a tanítótól s viszont állásában visszatarthatja azt a tanítót, a ki ellen esetleg azért folyik az üldözés, mely legkevésbé sem lehet ok az üldöztetésre. Nagy a főnálló törvények ereje, csak élni kell vele. A becsületszó szentségének megerősítése maradjon tehát meg az egyház kezében a kinevezési jogkörrel együtt és egyetemlegesen.

Ennyit a javaslatához.

Bertalan Vízcz.

A Szent-István-Társulat a nemzeti kulturáért.

III.

Méltóztatnak emlékezni, mélyen tisztelt Nagygűlés, hogy amikor néhány esztendővel ezelőtt a gazdasági és ismétlőiskolák megnyitak, Társulatunk résen volt és sietett ez iskolák számára megfelelő tankönyveket, ugymint katolikus szellemben szerkesztett olvasókönyvet, gazdaság- és kertészettant külön a fiúk és külön a leányok számára, továbbá számtant és mértant kiadni.

A kultuszminiszteriumban az 1896 óta szerzett tapasztalatok fölhasználásával a gazdasági és ismétlőiskolák számára legutóbb új szervezést és részletes tantervet dolgoztak ki s ezt 1902-ben 66.569 szám alatt tette a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter úr kötelezővé. A miniszteri tanterv minden gazdasági ismétlőiskolai tanfolyamon szigorúan megjelöli a fiúk és a leányok által közösen és külön csak a

fiúk és csak a leányok által tanulandó tantárgyakat s ez a beosztás még ott is keresztül yendő, a hol a leányismétlő tankötelesek szak- tantására külön tanítónő alkalmazva ninesen.

A katolikus országos tanügyi bizottság ehhez simulva készítette el a katolikus gazdasági ismétlőiskolák számára a részletes tantervet (megjelent a *Népmérlő* 1902 október 26-iki szá- mában), melynek következő pontjára batorkodom különösebben fölhívni a melyen tisztelt Nagy- gródos érdeklődését:

«Mintán a gazdasági ismétlőiskola főleg gyakor- latú czélok megvalósítására törekszik s mert a tanulók kora a nemü jelleghen élesebb külön- bözeteket mutat: a leányoknál a fiuktól bizo- nyos tekintetben különböző tervet s ennek kere- tében a szükséghez mérve a nyújtott anyagnak külön csoportosítást kell adni.»

Ez a körülmény bírt bennünket arra, hogy három tapasztalt, jeles tanügyi férfival az általános és gazdasági ismétlő *leányi-iskolák* számára külön olvasókönyvet szerkesztettünk, mely a fiú- iskoláknak szánt olvasóköny értékes pár darabja s elsősorban a női gazdasági ágakra fordítja a fölügyelmet. Czime:

Olvasókönyv az általános és gazdasági ismétlő leányiskolák számára. Szerkesztették *Dreisziger Ferencz, Győrffy János és Rovó Lajos.*

Annál bátorságosabban vállalkozhattunk e könyv kiadására, mert a katolikus országos tanügyi bizottság által a katolikus gazdasági ismétlőiskolák számára készített részletes tan- terv a következő biztató ponttal záródik: «A gazda- sági ismétlőiskolákban a mindennapi iskolák olvasó- és tankönyvei nem használhatók. *Minden gazdasági ismétlőiskolában csakis külön e czélra szerkesztett és a Szent-István-Társulat által approbált könyvek használhatók.*»

*

A Szent-István-Társulat tankönyvpályázatán annak idején díjat nyert s 1900-ban kiadásunk- ban napvilágot látott Ember Károly és Kováts Pál. «Számítan polgári és felsőbb leányiskolák I. és II. osztálya számára» című munkája. Mint- hogy a könyv már két év óta számos intézetben használatban volt, beállott annak szüksége, hogy fölvitatasát is szorgalmazzuk. Szerzők 1902-ben elő is készültek munkájukkal s az még idejében forgatomba kerülhetett a következő czím alatt: *Számítan és mértan polgári és felsőbb leány- iskolák III. és IV. osztálya számára.* Az előirt tantervnek megfelelően írták *Ember Károly és Kováts Pál.*

Népmérlő ezimű hetilapunk az elmúlt eszten- dőben is híven szolgálta a katolikus tanügyet s abban a szerencsében részesült, hogy a mikor a magyar katolikus tanítók XIII. Leó pápai jubileuma alkalmából Rómába zarándokoltak, 1902. október 27-én, *Ember Károly*, az érdemes szerkesztő kérésére Ő szentsége a következő szavakkal adta rá áldását:

A «*Népmérlő*» hivatalos tanügyi lapra kért áldást örömmel megadom.

(Folytatása következik.)

A tantervjavaslathoz.

A jó iránytű a tenger minden irtózatain, ködön, szirteken, fergegelen, viharon át az elérni óhaj- tott biztos révbe vezeti a szilárdan épített hajót. Jó iránytű nélkül elkalandozik az a mérhetetlen tengeren. Ki tudja, elérheti-e valaha czélját? Nem téved-e más vidékre, talán épen zátonyra, hol megfeneklik; midőn aztán a tehetetlen, hatal- mas testet a fölkorbaesolt, bős hullámok folyto- nos, erős csapásai darabokra törve, szétmor- szolva, visszahozhatlanul a tenger mélyeséges fenekére sodorják, sülyeszítik.

Mily biztosan, minden körülmények közt félre- magyarázhatlanul kell mutatnia annak az irány- tűnek, hogy a reá úton-útfélén, lépten-nyomon leselkedő veszedelmeket elkerülve, legyőzve, dia- dalmasan törtethessen tovább, mindig tovább a kifizőtt rév felé, míg megközelíti, eléri azt.

A nevelés-oktatás tengerén utazók hajójának szintén ily jó iránytűre van szüksége. Ez pedig nem lehet más, mint a tanításterv. Az iránytű összes részei úgy vannak szerkesztve, hogy min- den porczikájok előmozdítsa az egyetlen helyes irány mutatását. A tanterv minden egyes részé- nek is a helyes irányt kell félreérthetetlen pontos részletezéssel szolgálnia. A mint azonban az iránytű állványa, szekrénye, szélrózsája, szóval mellékreszei, a legfontosabb rész: a biztos iránytű nélkül nem használhatók a hajó vezeté- sére, ép úgy a tanításterv anvaghalmaza, osz- tálybeosztása, óraterve, szóval mellékreszei, a legfontosabb, a legfőbb rész nélkül, a kellőkép részletezett s így biztosan, félreérthetetlenül meg- jelölt irány nélkül a nevelés-oktatás hajójának helyes vezetésére szintén nem alkalmasak.

Mi hát a tantervnek ez a nélkülözhetetlen fő- főrésze? melyik hát az a biztos iránytű, mely minden körülmények között útmutatónk kell hogy legyen, s melynek föltétlen szolgálatába rende- lendők a tanterv többi részei, mint mellék- részek?

Eme fő-főrész, eme föltétlenül biztos iránytű *a katolikus keresztény nevelés-oktatás czélja*, a népiskolai egyes tantárgyak kifizőtt *czéljainak* amaz összessége, melyvel megközelíteni, elérni óhajtjuk a révet: v földi- és túlvilági boldog- ságot.

Igen, a kereszt. kath. iskola egyes tantárgyai- nak jól, félreérthetetlenül megjelölt czélja lesz ez a biztos, nem ingadozó iránytű, mely nem a rom- lásra, pusztulásra, kárhozatra visz, hanem boldogságra vezet. Maguk a tantárgyak pedig csak eszközök, nem egyebek mint a vitorlást előbbre vivő szél, a gőzöst meglejlesztésével mozgásba hozó szén. De ha a czél s vele a kormány tétovázó, nem szilárd, nem biztos: a tantárgyak, a szél,

ezek az erejökre ébredt titánok fékevesztett rohanással ragadják majd tova a hajót — hová?! Ki tudná azt megmondani? Lehet, hosszas kóborlás után talán jó útra; de sokkal nagyobb valószínűséggel a — tengerfenékre.

A minit látjuk, csakugyan a jól, biztosan, félreérthetetlenül megjelölt cél a fő. A tanítandó anyag csak eszköz, mely a célt megközelíteni, elérni segít.

Minden olyan intézkedés, rendelet, szabályzat tehát, mely a célt részletezi, szilárdítja, mindenkinek egyaránt félreérthetetlenül biztossá teszi, előbbre is fogja vinni azt az ügyet, melynek érdekében hozatott. A felületesen megjelölt cél azonban ingadozóvá teszi s nem ritkán veszélybe dönti azt.

Klinda Károly.

(Folytatása következik.)

A modern porosz népiskolák.

IV.

A tanítóállásnak főoka volt a fizetés minimumának (1000 márká) túlságosan szerény megállapítása; ez porosz viszonyokhoz mérten sokakat elriasztott ettől a pályától.

A porosz kormány újabban akként iparkodott a tanítókon segíteni (nemhogy emelte volna a fizetési minimumot), hogy szaporította a tanítóképzőintézetek és a gyakorlóiskolák számát; mindez azonban a mulasztásokat egy-két év alatt potolni nem fogja, úgy, hogy el lehetünk arra készülve: az 1906-ik évi népiskolai statisztika még nagyobb tanítóhiányt fog föltüntetni.

Iskolák, osztályok, tanítók és tanítónők számának szaporodásához képest megfelelőleg emelkedett a tanulók száma is. Az 1896. évben Poroszországban 5.236.826 volt az iskolás gyermekek száma, 1901-ben már 5.670.870; a városokban emelkedett 1.773.370-ről 2.005.134-re s a vidéken 3.463.456-ról 3.665.736-ra. A dolog magyarázata Poroszországnak nagyon kedvező népesedési statisztikájában van; másrészt azonban ki kell emelni, hogy a vidéken az emelkedés aránylag kisebb, a mi abban leli magyarázatát, hogy a faluk lakossága ott is a városokba özönlik, a mi sem közgazdasági, sem erkölcsi tekintetben nem kedvező tünet.

Orsiai arányokat mutatnak föl a porosz népiskolák főtartási költségei. 1886 óta 115.685.326 márkáról 269.942.375 márkára emelkedtek, tehát több, mint kétszeresükre; holott, mint láttuk, az iskolák száma nem kétszereződött meg. Ez a hatalmas költségzaporodás tehát a tanítói személyzet fizetésének emelésére s a dologi kiadások fődőzésére szolgál, a melyeket a modern igények tudvalevőleg mind fokozottabban követelnek meg.

A városokban a népiskolai költségek 83.129.558 márkáról fölszállottak 128.415.818 márkára, csak az utóbbi öt év alatt; a vidéken 102.787.937 márkáról 141.526.557 márkára; azaz egy porosz lakosra esik népoktatási költség 1001-ben 865

(öt év előtt csak 641) városokban; míg vidéken 721 márká (öt év előtt csak 544). Városokban természetesen drágább a népoktatás, de a vidéken is megfelelőleg drágult meg.

Nagyon érdekesek a statisztikai adatok a *tanítók átlagos jövedelmére* vonatkozólag. 1886 óta tanítóknak a jövedelme 1292 márkáról 1942-re emelkedett, tehát körülbelül egy harmadrésszel lett nagyobb. A városokban 1635-ből lett 2401 márká; a vidéken 1133-ból 1693 márká; tehát az egyharmadrész szaporulat átlag mindkettőjüknél tipikus.

Hasonló arányú emelkedést mutat a tanítónők fizetése is. Általánosságban 1108 márkáról emelkedett 1503-ra; a városokban 1216-ról 1599-re; a vidéken 946-ról 1321 márkára. A vidéki tanítóknál ezek szerint a jövedelmi szaporulat kedvezőbbnek mutatkozik, mint a városiaknál. S ha a porosz tanítóság jövedelmével hasonlítanók össze a magyarét: átlag nem kellene szegyenkeznünk, különösen, ha az új törvény lép életbe a maga 1400 koronás fizetési minimumával, s ha ebben a kedvezményben az állam részesíti a felekezeti, községi stb. tanítókat is. Ezt a kedvezményt azonban inkább jogosan egyenlő elbánásnak kellene mondani.

Fontosak azok a statisztikai adatok, a melyek a *tanítói állások, osztályok és gyermekek arányára vonatkoznak*. Ezek mint a városi népiskolákban volt 1886-ban 628 osztály, 603 tanítói állás és 404 gyermek. Öt évenként ilyen volt ezekben az emelkedés: osztály 688, tanító 680, gyermek 417; ezután 711, 705, 418 és 812, 817, 456. Itt tehát az osztályok a tanítók és tanítónők számának emelkedésével arányosan szaporodnak. Míg a vidéken 1886-ban van átlag 171 osztály, 140 tanító, 110 gyermek; s öt évenként 182, 147, 137; 194, 155, 109; és 211, 168, 113.

A városokban tehát osztályok és tanítók között javult az arány; a vidéken, azaz a falvakban rosszabbodott; mert 1886-ban tanítók és osztályok között 031 volt a különbség, míg 1901-ben már 053. Tehát még a mintaszerű Poroszország sem érte el azt a szerény pedagógiai követelményt, hogy minden osztálynak meglegyen a maga külön tanítója; vannak tehát még bőven poroszországi falvak, sőt a számuk szaporodik is, ahol a tanító egyszerre, vagy egymásután tanít több osztályt, a mi egészségi vagy pedagógiai tekintetben egyformán káros. Ha pedig ehhez hozzáveszünk, hogy átlag két százalékra tehető a poroszországi tanítóhiány; akkor bizonyos, hogy az alkalmazott tanítóknak kell ezeknek a munkáját is végezni, a mi helyenkint nagyon terhes lehet, míg sok helyen talán nem is mutatkozik. Egyébként gyakran megesis, hogy falvakban sok tanító lát el külön-külön két osztályt.

Némileg javultak azonban az állapotok abban a tekintetben, hogy *egy osztályra átlag már kevesebb tanuló jut*; mert 1886 óta az a szám 64-ről 55-re szállott le; még pedig városokban 64-ről 56-ra, a vidéken 64-ről 54-re. Azonképen örven-

decs, hogy apadt az egy tanítóra, vagy tanítónőre eső tanulók száma is; még pedig 75-ről 63-ra; városokban 75-ről 63-ra és a vidéken 79-ről 68-ra. De a pedagógiai folyóiratok a tanulóknak még ezt a számát is túlságosnak tartják s egyhangúlag követelik, hogy a tanítói állások száma szaporíttassék, a mi úgy lesz elérhető, ha a tanítóihiányról is kellőképen lesz gondoskodva. Azt hisszük azonban, hogy a tanulók számára vonatkozólag ez utóbbi tekintetben mi Magyarországon kedvezőtlenebbül állunk, mint Poroszország.

Ilyen tehát a mintaszerűnek tartott porosz népiskola. Az iskolák belső életétől eltekintve (a mit kedvezőtlenebbül világításba helyez az, hogy a tanítói és tanítónői túl vannak terhelve sok helyütt) figyelemreméltó rajtuk csak az, hogy tanítónők süröbben alkalmaztatnak, a mi különben többekévesebbé minden kulturállamban megtörténik. Kedvezőbb jelensége a tanerők jövedelmének nevezetes emelkedése s az a körülmény, hogy a tanulók száma lassan-lassan apad egy-egy osztályban s így a tanító természetszerűleg fokozatosabban mutathat föl nagyobb pedagógiai eredményeket.

Joggal mondhatjuk ki azonban újból, hogy Magyarországnak átlag kevés szegyenkezni valója van népiskola tekintetében Poroszország mellett. Tanítóink buzgósága s mindinkább fokozódó ambíciója pedig biztosíték a mellett, hogy az iskola belső élete tekintetében sem állunk nagyon hátra Poroszország mögött. A közigazgatási iskolámszertől tehát, a mely leverte Ausztria-Magyarországot 1866-ban, nyilván nem kell többé tartanunk — s talán el sem hinnünk, hogy ott az győzött volna.

Dr. Vellési József.

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

Fölvívás az «Országos Kath. Tanítói Segélyalapról» által adományozandó ösztöndíjak és segélyek tárgyában. Az «Országos Kath. Tanítói Segélyalap» mindazon t. tagjait, a kik az alapszabályok 8. és 15. §§-ai értelmében jogosítva vannak ösztöndíjak vagy segélypénzek adományozására iránt folyamodni, van szerencsém ezenél felkérni, hogy kellően felszerelt folyamódványokat az alapszabályok 20. §-ának e) pontja szerint az alapgyűjtő-bizottság, vagy a kerületi tanfelügyelő hivatal útján szíveskedjenek folyó évi június 15-ig az illető főtisztelendő egyházmegyei hatóságához beterjesztetni. Szíves tájékoztató megjegyzem, hogy a központi bizottság határozata értelmében a folyamódványt, a benne foglalt adatok és indokok hitelesítése végett alá kell írni az illetékes plébános által. Ezen hitelesítés sem községi, sem működési bizonyítvánnyal nem helyettesíthető. A mi a melléklendő iskolai bizonyítványokat illeti, tekintettel arra, hogy a központi bizottság ülése csak augusztus hó utolsó napjaiban tartható és így a folyamódványok elintézése az iskolai beiratások idején

alig eszközölhető, legcélszerűbb hiteles másolatokban becsatolni. Tudatom továbbá, hogy segélyben csak azon t. tagok részesülhetnek, a kik legalább három év óta nem élvezték az alap ilyenmű jöttömenyét. Végül a t. tagok érdekében kiemelendőnek tartom, hogy azok a folyamódványok, a melyekhez a tagsági könyvecske nincs mellékelve, továbbá a melyek nem az egyházi hatóságok útján, vagy a kitűzött határidőn túl érkeznek be, nem fognak figyelembe vétetni. Esztergom, 1903. évi május hó 10-én. *Dr. Walter Gyula,* az «Országos Kath. Tanítói Segélyalap» közp. bizottságának elnöke.

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó. Az «Eger-főegyházmegyei róm. kath. tanító-egyesület szendrői alesperesi köre» t. év június 15-én Szuhogyon tartja gyűlését, melyre a főtisztelendő lelkész-kedő papság, a tagok, valamint a tanügybarátok tisztelettel meghívataknak. Tárgysorozat: 1. Délelőtt 9 órakor szentmise. 2. A 10-es szám ismertetése, tartja Nagy Kálmán, alsó-telekesi tanító úr. 3. Elnöki megnyitó. 4. Beszámolója Lehotzky József kiküldöttnek, a múlt év július 23-án, kegyelmes érsek urunknak 50 éves aranymiséje alkalmából, Egerben tartott diszközgyűléséről. 5. Jegyzőválasztás. 6. Hittani előadás, tartja főtiszt Farkas Zsigmond, hangási plébános úr. 7. Az ifjúsági egyesületek ismertetése. Fölolvasás, előadja főtiszt. Réta Kálmán sziráki plébános úr. 8. A Gerely-féle biblia ismertetése, Monár Géza, szuhogyi kántortanító úrtól. 9. Pénztáros évi jelentése. 10. Tagsági- és segélyalapi díjak beszedése. 11. Indítványok. Keit Szedrő, 1903 május 28. *Lehotzky József,* világi elnök.

Meghívó. Felkérom egyesített tankörünk igen tisztelt tagjait, nemkülönbén a tanügy lelkes barátjait, hogy t. év június 9-én d. e. 9 órakor Rimaszombathan, a róm. kath. olvasókör helyiségében tartandó közgyűlésen mind nagyobb számban résztvenni szíveskedjenek. A gyűlést tisztújítás tejezi be. Susány, 1903 május 20. *Bahéry János,* körrelnök.

Pályatétel. A «Rakomaz-nyiregyházi róm. kath. tanító-egyesület» folyó év május 28-án Nyiregyházán tartott köri gyűlésén a következő pályatételt tűzte ki: «Mily hatással volt a kereszténység fölvetele hazánk kulturájára, fejlődésére és történetére». Jutalomidij 50 korona. Beküldési határidő 1904. márczius 1. Csak kerületbeli tagok pályázhatnak. Pályamunkák a szerző nevét rejtő jelgés levélkével, a kitűzött határidőn belül főtiszt. *Oldall Jenő* esperes-plébános elnök úrhoz Bashalom, u. p. Királytelek küldendők. Keit Szentmihályon, 1903 június 1. *Csodroki József,* egyesületi jegyző.

Ertesítés. A «Tata-kisbérvidéki róm. kath. néptanító egyesület»-ének választmánya a következő pályatételek megírására hirdet pályázatot: 1. Melyek a kath. tanító teendői a mindinkább terjedő keresztényellenes szocializmussal szemben? Pályadíj: az elsőnek a Nagy Antal, győri kanonok által e zéokra ajándékozott dr. Weisz Ker. János 14 kötetes világtörténelme, a másodiknak 20 kor. 2. Szabadon választható «Gyakorlati tétel» 3 lezében. Díj az elsőnek 20 kor., másodiknak 10 korona. Az idegen kézzel írott s jelgés levélkével ellátott pályamunkák Esztergályos József, egyesületi elnökhöz Mocsá, 1903 július 1-ig küldendők be. Pályázhatnak az egyesület rendes tagjai. A választmány megbízásából: *Szabó Bertalan,* e. főjegyző.

Tanító-gyűlés. Az egri róm. kath. tanítóegyesület felső-patai köre t. év május hó 24-én tartotta rendes tavaszi közgyűlését Pásztón. A kör tagjai 9 órakor szentmisét hallgattak a plébánia templomban; szentmise után a róm. kath. iskolába mentek a kör tagjai, a hol a kör jegyzőjévé Varsányi Ferencz, pásztói tanító

választatott meg. A jegyző-választás után *Cserekő Imre* eskői tanító tartotta meg minden tekintetben sikerült gyakorlati tanítást az I. osztályban, bemutatva s a kör tagjainak szíves figyelmébe ajánlván a plionomikát. A gyakorlati tanítás után *Dobróvári Károly* alesperes tartotta meg eskői megnyitóját, melyet a jelen voltak általános tetszéssel fogadtak. A múlt gyűlés jegyzőkönyve olvastatott fel. A jegyzőkönyv helyesnek találtatott s elnök indítványára a volt jegyzőnek, *Sieber Sándornak* jegyzőkönyvi köszönetét nyilvánította a gyűlés. Ezután *Dick Károly* alelnök, nagy-rédei kántortanító, mint a kör képviselője számolt be a lefolyt érseki jubileumról. Majd elnök tette meg a jelentést, melyek közül említésre méltó a kath. tanügyi tanács felhívása egy memorandum beérkezése a képviselőházhoz. Az elnök jelentések után *Demecs József* pástói igazgató-tanító indítványt nyújt be a gyűléshez a felekezeti és községi tanítók fizetésrendezése ügyében s indítványozza, hogy küldöttség vegye a kérvényt a képviselőházhoz; egyszersmind felhívja az indítványozó a körgyűlést, hogy szólítsa föl a főispánai kör tanítótestületének gyűlése az egyházmegye területén működő társjegyesületeket egy átirat ujan, az egyházmegye területén levő első egyesületeket pedig egy tanügyi lap alapján hasonló mozgalom indítása céljából, annál inkább, mivel a minnyajunk közös érdekeit képező figyet kevés gyűlés veszi föl tárgysorozatába. A gyűlés az indítványt egyhangúlag elfogadta s a kérvényt egy 6 tagú küldöttség fogja a kerület országgyűlési képviselője vezetésével az országgyűlésnek átadni. Végre, miután a jövő gyűlés helye s a község jelöltetett ki, elnök az ülést 12 órákor beárta. *Varsányi Ferenc* jegyző.

VEGYESEK.

Uj prepost. A király Schiffer Ferenc pozsonyi kanonokot, volt központizati igazgatót, a katolikus legényegyesületek országos szövetségének alelnökét birtatja ez. propostá nevezte ki.

A miniszter köszönete. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Heteyy Samuel megyés püspöknek azon alkalomból, hogy a siketmórá kaposvári intézete ezéjaira ezer korona adományozott, köszönetét nyilvánította.

A kath. iskolák védelme. Szencsényi Pál nagyváradi püspök a szencsényi római katolikus iskola újrajáépítésére 4000 koronát adományozott.

A kath. tanítói segélyalap elnökségének felhívása a tagokhoz közzétetett s lapunk hivatalos rovatában olvasható. A felhívás szerint az érdekeltek a segélyezésnek és ösztöndíjért f. év július hó 15-ig adják be folyamodásukat és e körülményre e helyen is felhívjuk olvasóink figyelmét.

Lelkigyakorlatok tanítók számára. Pozsonyban, a Jezsuitársasági Collegiumban ezidén is tartatnak lelkigyakorlatok magyar nyelven tanítók számára. Július 20-án, hétfőn este kezdődnek és 24-én, pénteken reggel végződnek. Kik résztvenni ohajtának, arról alulírottat értesíteni begyűsödjének. Muz József S. J. Rector, Pozsony, Batvány-tér 1. sz.

Ezvári vizsga. Zsarnóczán a róm. kath. iskolában múlt hó 28-án tartatott meg a záróvizsga nem várt eredménnyel. Az elnöklő tanfelügyelőn kívül számos vendég s több tanító jelent meg. Örömmel volt hallgatni a III-VI-os osztályú töltelvényű gyermekek szabatos magyar feleletét. *Lábay Gyula* tanítót illeti meg ezért az érdem, a kinek ugyancsak ünfeladkozó munkájába került ezen tölaktá vidéken a gyermekeket ily szabatos magyar beszédre megtanítani. Emelést érdemel, hogy a templomban a gyermekek magyarul énekelnek s az iskolából kikerült növendékek az életben is magyar nyelven érinthetnek egymással. *Lábay* ez évben tölti be tanítói működésének 25-ik évfordulóját, mely alkalomból a község méltó ünneplésére készült bázgó tanítójának. Adjon Isten sok ily bázgó tanerőt iskoláinak s akkor a magyar beszéd tanítása sikeresebb lesz. Ugy legyen!

Jutalom a magyar nyelv szorgalmas tanulásáért.

A törökbálinti róm. kath. iskolában e napokban megható iskolai ünneppéssel kapcsolatosan osztotta ki *Kerecskényi* érdeperes, az ottani iskolaszék jelenlétében a *Woly György*-tele alapítvány kamatait az iskola azon szorgalmas és jóviseletű tanulóinak, kik a magyar nyelv tanulásában kiváló szorgalmat tanusítottak. A budapesti mintagyminnasium tanártestületének képviseletében dr. Négyses László egyetemi tanár vett részt az ünnepségen s lelkesítő szavas kíséretében adta át az egy-egy arany jutalmat a kijelölt tanulóknak.

Ünnepelet tanító. Vizer János lengyelölti tótanító működése 40. évének betöltése alkalmából f. év május 26-án megható tisztelettel és szeretettel ünnepelelt tanítótársai, a közönség apraja-nagyja. A lengyelölti-marczali járás tanítói díszgyűlést tartottak. Előzetesen szentmisét hallgattak az ünneplők, melyet *Kozma László* egyik tanfelügyelő úr végzett. Megható volt a közönség és a tanítványok ünnepe. A tanügyi érdemes munkását dívszólta *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszter úr is; az egyházmegye főpástorja meg a következő köszönet sorokat intézte a munkáséletű tanítóhoz: A mindenható Isten fizesse meg mindazt, mit az ifjúság vallás-erkölcsös nevelésére és a nép művelődésének előbbvitelére négy évtizeden át tett; halmozza el áldásának kincsével, hogy ép erőben, egészségben folytathassa áldásdús munkaságát édes hazánk javára.

Szerkesztői üzenetek.

N. L. Beérkezett. Felhasználjuk. — **M. F.** A beküldött sorokat a legnagyobb készséggel közzétettük s kívánságra júliusban megismételjük az értesítést. E közlésekért díj nem fizetendő. — **K. Gy.** Beérkezett. Köszönet az értesítésért. — **Sz. B.** Az elmaradt számokat a «Nep-nevelő» kiadóhivatalánál reklamálja. E hivatali készséggel megküldi a hiányzó számokat. — **M.** Ezzel az ügyveit foglalkozni fogunk. — **S. Gy.** A sajtókezüleg írt és személyesen beküldött meghívó tartalmát közöltük. Tessék az utólagos közléseket szövegeznit s mi azt is közzéteszük. — **F. K.** Felhasználjuk. — **Cs. F.** Közzétettük. — **K. K.** Beérkezett. Köszönet az érdekes tanulmányért. Azonnal beosztottuk. — **S. I.** A nyugdíjalap intézőinek eljárásában is van következetlenség és hogy az önérdékekre káros döntést megappellálhassa, az iskolaszék kérje a kataszteri birtokiv helyesbítését.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

A felsőkorompai (Pozsonym) róm. kath. kántortanítói állomásra f. évi július hó 14-ig pályázat hirdetetik. Lakása két szoba, fedett konyha, étéskamra, istálló. Fizetése: minden tanulótól 6 korona, az idei összeírás szerint van 110 tanuló. Községi pénztárból, mint alapfizetés 74 korona, ismétlő oktatásért 20 kor., fületmény 43 kor. 40 fillér, ugyanannyit kap a tanterem fűtésére is. A fát a község fuvarozza. Rozs 24 hektoliter. Templom pénztárból különféle czimen összesen 44 kor. 39 fillér. Stóla minimum 30 kor. Egy hold 274 □ öl szántó 1190 □ öl kert használatá, két tehén és sertés számára legeltetési jog. Tanítási nyelv tót-magyar. Személyes megjelenés kívánatos. Folyamodványok intézendők főt. *Röcz Antal*, alsókorompai plébános úrhoz. 143 1-1

Erdélyi egyházmegye.

Pályázat. Az atyhai róm. kath. kántortanítói állásra ezennel pályázat hirdettetik. Járandóságai: 146 kalongya búza 346 kor. értékben; 146 kalongya zab 280 kor. értékben; 79 terü bükta 79 kor. értékben; 42 veka szemes törökbúza 84 kor. értékben; 5 veka szemes búza, 10 kor.

értékben; oszpora 96 kor. 20 fill.; stóla évenként 65-70 kor.; szentmise alaphól 5 kor. 88 fill.; sósvíz járandóság 10 kor. értékben; végül 7 drb. föld (szántó és kaszáló, melynek haszna 82 korona értékű; összesen 1062 korona. Ezekon kívül: 2 szoba, konyha, kamra, pincze, tágas udvar, szép kert, gazdasági épületek. Kötelessége a II-dik osztály önálló vezetése, a kantori teendők végzése, esetleg ismétlő iskolások tanítása a kijelölendő napokon. Az állomást elnyerni öhajtok kantori próbára szívesen láttnak. Pályázók kellőleg felszerelt folyamódványokat, erdélyi püspök úr 5 méltóságához címelve, folyó év június 30-ig adják be. Atyha (u. p. Korondi) 1900 május 27. *Fuchs Gusztáv* plébános. 135 1-1

Csanádi egyházmegye.

A fakerti róm. kath. német-magyar kántortanítói állásra *jan. 26-áig* pályázat hirdettek. Két szobából álló lakás, konyha, élelőkamra, istálló és kerten kívül készpénzfizetés 400 korona, irószerekre 10 korona; 8 öl kemény tűzifa, melyből 4 öl a tanterem fűtésére szolgál; 18-44 liter tiszta baba; 14-75 liter árpa vagy kukorica és a megstartolt remélhető mint eddig volt) 6 kat. hold szántóföld. Stóla-jövedelem 1200 lélek után. A megválasztott a III-VI. osztályban fog tanítani, a hitoktatót többször helyettesíteni, főként német-magyar kántori és hitközségi jegyzői teendőket végezni; utóbbiakért 30 kor. tiszteldíj jár. A megválasztott egyévi próbára alkalmaztatik, az iskolaev. végével fontartja az iskolaszék a jogát az elvégzésében, vagy megnevezi felelő esetben elbocsátani. Személyes megjelenés kívánatos, úti költség azonban nem térítetik meg. Fakert 6 kilométernyire fekszik Aradtól. *Budovics János*, plébános, iskolaszéki elnök. 142 1-1

Győri püspöki megye.

A győrszentmártoni róm. kath. főiskolánál osztálytanítói állásra *július hó 5-re* pályázat hirdettek. Javaldalma: 800 korona, előre fizetve; egy butorozott szoba. Kötelme a díjvel szerint. Orgonálásban jártasság megkívánatik. Személyesen megjelenés előnyben részesülnek. Az állás szept 1-én foglalandó el, mely naptól fogva a fizetés is folyósítatik. *Gyulai Rudolf*, iskolaszéki elnök. 138 1-1

Rozsnyói püspöki megye.

A nagyveszverési (Gömör vármegye) kántortanítói állásra *június 20-ig* pályázat hirdettek. *Jövedelme* mint tanítónak: készpénzben 665 kor. 84 fill.; 16 méter tűzifa befuarozva és vagatva saját használatára 45 kor. értékben; legelzési jog értéke 56 kor. Mint kántornak készpénzben 190 kor. 36 fill. Két szoba, konyha, kamra, istálló, házi kertje. Tanítási nyelv magyar, de a tót nyelv tudása is kívánatik, mivel az istentiszteletet, temetést tót nyelven végzi a kántor. Okleveles pályázók kérvényeiket *Bélműnk István* plébános-helyetteshez Nagyveszverésre küldjék. 140 1-1

Szentsimoni kántortanítói állomásra a pályázat újból hirdettek *június 23-ra*. Lásd a «Népevető» 19. számát. 136 1-1

Szepesi püspöki megye.

A víchodnai (Liptómege) róm. kath. kántortanítói állomásra f. év *július 20-ára* pályázat hirdettek. *Jövedelme*: 27 □ méter puha tűzifa, melyet a hitközség előkészít és befuaroz; 56 3/4 □ méter puha tűzifa, melyet a tanító előkészít és befuaroz; 102 □ öl iskolamehelti kert; 17 kat. hold 428 □ öl szántóföld és 3 kat hold 656 □ öl rét élvezete 300 kor. évi bérleti értékben és 518 kor. 90 fill. készpénz (ideszámitva 164 kor. államsegélyt és egyéb aprólékos jövedelmét). Szép lakás czélszerű gazdasági épületekkel. A folyamódványok ft. *Platthy Zsigmond* liptó-szent-váni plébános és kerületi tanfelügyelőhöz küldendők be. Kántortanítói oklevél és tót nyelv ismerete kívánatik. 141 1-1

Veszprémi egyházmegye.

A déghi (Veszprémi) magyar tan nyelvű róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. *Jövedelme*: két

szoba, konyha, kamra, pincze, 61, istálló. 1/4 telek szántóföld, melyet két hold kivételével a hívek munkálnak, tiszta jövedelme körülbelül 360 kor., 3/4 hold szőlőföld, káposztás és kenderföld összes értéke 30 kor., minden pártól félmérő kétszeres és 60 fillér lélekpenz jár. A párbérlizetők száma száznál több. Stólaris jövedelme körülbelül 120 kor., ostyasütésért 20 kor. Tandíjból körülbelül 180 kor., 12 méter fa 72 kor. Közmegelégedéssel eltöltött egyévi működés után további évekre 100 kor. készpénzre tarthat igényt. Kötelessége egy osztályt önállóan vezetni, ismétlősöket tanítani, a kantori teendőket pontosan végezni. Pályázati határidő és választás *június 1-én*. Állás azonnal elfoglalandó. Folyamódványok *Balogh András* plébánoshoz Déghre küldendők. 131 2-2

Zágrábi érseki megye.

Mint hogy Csaktornyan május 7-én megtartott kántori próba alkalmával okleveles pályázó egy sem jelentkezett, új pályázat tűzettek *július hó 1-jére*, mely napon próba és választás megtartatik; fizetés 1800 kor., 300 kor. stólaris jövedelem és esetleg mellékes kereset. 137 1-1

Ajánlkozás. Róm. kath. orgonálni tudó okleveles tanító állást keres. Szíves megkeresések «K. R.» tanító címén Verbó, (Nyitra) poste restante kéretnek. 134 1-3

Nagyon fontos megtudni minden kantornak, hogy a

„Mária légy velünk“

ezimű 50 éneket tartalmazó gyűjtemény, díszes orgonakisérettel, egyháziilag jóváhagyva, csak 2 korona, bérmentve; utányét 50 fillér. Ez az árkedvezmény csak egy hónapig tart; azután bizonyban adom s az ára ismét 3 korona lesz.

Zámbo Károly, kántor (Szeged, B.)

Orgonaépítési műintézet.

Rieger Testvérek

villamosgépekkel berendezett cs. és kir. udvari orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utcza 48.

cs. és kir. udvari szállítók, a Szentsír jóvágja, a Ferencz József-rendlovagja.

A párisi és bécsi világkiállításokon stb. helyről kitüntetve.

Legelőcsőbb árban és kedvező fizetési feltételek mellett kiváló tiszta legaymasúcsorendszerint (pneumatikai) tartós, nemesbangu orgonákat szállít. 30 év óta 980 orgonát szállított. Mindennemű orgonajavításokat és hangolásokokat a legmersekeltebb árban és elkiszmeretes pontossággal teljesít. Orgona jókában tartalása mersekeltebb árban elváltatják. Tervezetek és rajzok kívánatra díjtalanul.

A Szent-István-Társulat kiadványai.

Legszebb és legcélszerűbb

vizsgái jutalomkönyvek

az ifjuság számára.

Japán mesék. Számos eredeti képpel. Irta és rajzolta <i>Albért Viktor</i> . Kötve ...	Kor. 2.40	A testvérek. Ifjúsági elbeszélés. Irta <i>Kincs István</i> . (Két képpel.) Kötve ...	Kor. —.80
Falusi gyermekek könyve. Irta <i>Andri A.</i> (2 kép.) Kötve ...	— .80	A vadon gyermeke. Ifjúsági elbeszélés. Irta <i>Kincs István</i> . (Két képpel.) Kötve ...	— .80
Aranka, vagy: Az alázatosság viadala a kegyettség ellen. Kötve ...	1. —	Levelek hugomhoz az olvasásról. Irta <i>Kisfaludy Arpad</i> . Füzve 1 K 20 l. díszes vászonkötésben ...	2. —
László főherceg élete és halála. Irta <i>Raján Mihály dr.</i> Sok szép képpel. Díszes kötésben	1.20	Magyar szentegyházak regéi. Irta <i>Lalkóczy Mihály</i> . (Számos képpel.) Kötve ...	2.40
Fempéji utolsó napjai. Regény. Irta <i>Lord Lytton Lubbock</i> . A magyar ifjuság számára átdolgozott kiadás. Kötve ...	2.40	A magyar történet századai. Irta <i>Lőrincz Gyula dr.</i> (Számos képpel.) Kötve ...	1.60
Az edes mostoha. Irta <i>G. Büttner Julia</i> . (Képekkel.) Kötve ...	2. —	Márta naplója. A nő ifjuságnak ajánlja a Szent-István-Társulat. Kötve ...	2.40
Testvérek vagyunk. Elbeszélés serdülő leányok számára. Irta <i>B. Büttner Lina</i> . (Képekkel.) Kötve ...	2. —	Milenniumi emlékkönyv. Sok szép képpel. Kötve	1.60
Juliánka. Elbeszélés serdülő leányok számára. Irta <i>B. Büttner Lina</i> . (Képekkel.) ...	1.60	Karácsonyi aranykönyv. Képeskönyv 7—12 éves gyermekek kezébe. Irta <i>Pap bácsi</i> . Színes egészvászonkötésben ...	4. —
Felhőmesék. Irta <i>Czike Imre</i> . Kötve ...	1.20	Miklós országa. Képeskönyv. Irta <i>Pap bácsi</i> . Kötve	1.20
Vallásosság és kincsvágy. Ifjúsági elbeszélés Mexikó meghódítása idejéből. Irta <i>Demény István</i> . (Képekkel.) ...	2. —	Irodalmunk a millenniumig. Irta <i>Pentér Kálmán</i> . (Számos szép képpel.) Kötve ...	1.60
Twist Olivér. Regény. Irta <i>Dickens Károly</i> . A magyar ifjuság számára átdolgozott kiadás. Kötve	2. —	Magyar drámai mesék. Irta <i>Pentér Kálmán</i> . Kötve	2. —
Művészettörténelmi korrajzok. Bevezetésül a képzőművészetek történetébe. Irta <i>Liszt Károly</i> . Két kötet. Első kötet 87 képpel, füzve 2 K, kötve 2 K 40 l. Második kötet 76 képpel, füzve 2 K 40 l. kötve	2. —	Színjátékok ifjúsági színpadra. Irta <i>Fokorny Emánuel</i> . I. köt. (Tartalma: Vértanu család. — Morus Tamás. Kötve ...	1.60
A Lelkiismeret, vagy: Brooke Mari megpróbáltatásai. Amerikai elbeszélés. Irta <i>Ujorsy Anna</i> . Fordította <i>Gyuricska Péter</i> . (Három képpel.) Kötve ...	2.80	II. kötet. (Tartalma: A padlásszobában. — Az örökség. — Inkognitó. — Az igazgató ur. — A fogadás.) Kötve ...	1.60
Laurencia. Elbeszélés a japán népeletről. Irta <i>Lady Fullerton Georgia</i> . Több képpel. Kötve	1.60	A női erények legszebb virágai. Világra lépő leánykák számára. Irta <i>Bárány Pongrácz Julia</i> . Kötve ...	2. —
Martini Gusztáv életrajza. Irta <i>Gruber</i> . Fordította <i>Hörb Gy.</i> Kötve ...	2.40	Kis barátainknak. Versek és elbeszélések képekkel. Irta <i>Prónai Antal</i> . Kötve ...	1.60
Hasznos mulattató. Gyűjteményes ifjúsági irat. (Képekkel.) Kötve ...	1.60	A kis Jézus. Verses elbeszélések képekkel. Irta <i>Prónai Antal</i> . Kötve ...	2.20
Hasznos olvasmányok az ifjuság számára. (Képekkel.) Kötve ...	1.60	Beppo, a lazzaroni fiú. Nápolyi történet. Irta <i>Rolfus</i> . Fordította <i>Ploskál R.</i> (Számos képpel.) Kötve ...	1.60
Virágeszokor a kath. gyermekektől. Irta <i>Hattler</i> . Fordította <i>Toth Mike</i> . (Számos képpel.) Kötve ...	2. —	Egyiptomi József. A mi kedves üdvözítőnk Jézus Krisztusnak megragadó előképe. Irta <i>Seebury József</i> ...	2.40
Ifjuság könyve. Elbeszélések és költemények. Kötve ...	1.60	Sötét napok. A három árva. Elbeszélések az ifjuság számára. (Képekkel.) Kötve ...	1.60
Ifjúsági olvasmányok. (Képekkel.) Kötve ...	2. —	Szabad órákra. A katolikus ifjuság számára. Kötve ...	2. —
Ifjuság öröme. I. —. Mulattató és tanulságos ifjúsági olvasmányok kath. fiú- és leánygyermekek számára. Egyszerűbb kiadás, öt kötet. Félvászonkötésben kötetenként ...	2. —	A falu őrangyala. Irta <i>Szabó Imre</i> . Kötve ...	1.40
— finomabb kiadás. Öt kötet. Díszes vászonkötésben kötetenként ...	1.60	Kicsinyek áhitata. Tartalmazza a vallásos gyermekirodalmom legszebb verseit és elbeszéléseit. Irta <i>Számórd I.</i> Kötve ...	2. —
(Az ifjuság öröme minden köteté önálló egészét képez és külön kapható.)	2.40	A száműzött leánya. Füzve ...	— .40
Szent Imre herceg. Élet- és jellemrajz. Irta <i>Karácson Imre dr.</i> ...	1.20	A magyar sziv. Csepaki Pali levelei néniéhez, Martához. Irta <i>Sziklay János</i> . (Képekkel.) Kötve ...	2.40
Karácsonyi képeskönyv jó gyermekek számára. Festette <i>Diefenbach Léndárd</i> . Magyar szövegét írta <i>Rosti Kálmán S. J.</i> (4 r., 16 színnyomatu lap.) Kötve ...	2.40	A torony története. Irta <i>Sziklay János</i> . Gonosz idők . Irta <i>Kincs István</i> . Elbeszélések az ifjuság számára. (Képekkel.) Kötve ...	1.60
Két fiú története. Kötve ...	— .50	Tisztító tűzön át. Regény az ifjuság számára. (Képekkel.) Irta <i>Sziklay János</i> . Kötve ...	2.20
		Tanulságos olvasmányok az ifjuság számára. (Képekkel.) Kötve ...	1.60
		A várnai csata. Irta <i>Vaszary Kólos</i> . Füzve ...	1. —
		Az öröklámpa. Elbeszélés. Irta <i>Wiseman</i> . Ford. <i>Urbanek Sándor</i> . Ara télvászonköt. K —.50, egészvászonkötésben ...	— .80

A könyvek megrendelhetők a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában Budapesten, VIII., Szentkirályi-utca 28.